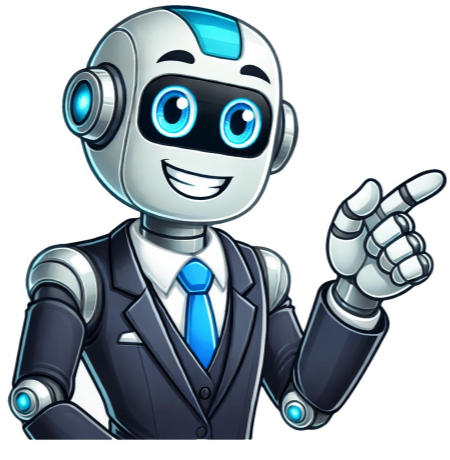

I'm not a bot

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

En pentagram i et av de store landene i verden

See also: 5, 5, 5, 5, 5, 5, 5, and 5 English Wikipedia has an article on:Wikipedia A West Arabic numeral, ultimately from Indic numerals (compare Devanagari ५ (5)). See 5 Evolution of the Arabic digit for more. 5 (prev 4, next 6) The cardinal number five. A digit in the decimal system of numbering, as well as octal, and hexadecimal. (phonetics, often superscript) the pitch of a tone, either high or low depending on local convention; 5' is most commonly the highest or lowest pitch (but see 6) Synonyms: 1, J (phonetics, Sinosphere, often superscript) tone number 5, typically identified with dark departing yin qu (陰去) Synonym: ˊ Letter styles Oldstyle 5 in Fraktur script. The following are equivalent forms as digits: The following are only equivalent as representations of the cardinal number. (Arabic digits): 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Other representations of 5: 5 (plural 5s) (sports, skateboarding, snowboarding, skiing) Clipping of 540. (540° spin) 5-cell5-gon5-over-1Camp 5Zone 5 Poblacion 五 (ng5, "five") and 唔 (m4, "not") are near homophones. 5 (Hong Kong Cantonese, leetspeak) alternative form of 唔 (m4, "not") The number 5 is renowned in numerous cultures and historical contexts for its representation of diverse and significant concepts. More than a mere tool for counting, it holds symbolism in celestial observations and beloved sports.The number 5 can also be seen on the human body because of the five senses, and five fingers and toes on each hand and foot. Astronomy points out that there are five special spots called Lagrange points in outer space. These points show us how the number 5 is also a part of the way things move and stay put up in the sky.Mathematics also appreciates the number 5 through its basic properties, such as the commutative, associative, and distributive, and identity properties, which are foundational to understanding mathematical operations.The number 5 is also common when we just go about our day. For example, some top athletes wear it on their jerseys because it says they're good at what they do. The five rings we see in the Olympics show how people from all the big land areas of the world can come together and be friends. Whether it's used to understand something deep or just for fun, the number 5 continues to show how everything is connected and fits together nicely, which makes it a beacon of teamwork, fairness, and being a part of something bigger.Exploring the essential properties of numerical values uncovers the unique aspects of the number 5. As a figure central to various mathematical concepts, its special features stand out in the realm of numbers.The number 5 is classified as a prime number because its only factors are 1 and 5, meaning it cannot be evenly divided by any other positive integer.The number 5 is also recognized as an odd number since it cannot be divided evenly by the number 2.The number 5 is the 3rd prime number and the 5th Fibonacci number.The number 5 is a balanced prime, being at an equal distance from the previous prime 3, and the next prime 7.The number 5, being a prime, is a key example that illustrates the theorem. It cannot be broken down further into other primes.The rules for divisibility are clear when it comes to the number 5, if the last digit is either 5 or 0, the entire number can be divided by 5.The number 5 is essential in several math concepts and theorems, especially when it comes to understanding prime factorization and the rules for divisibility.The number 5 is prominent in geometry and the natural world, evident in structures such as the five Platonic solids and the pentagon. This number is also manifest in biological forms like the five-petaled wild rose.The five-pointed star, or pentagram, not only follows the golden ratio, emphasizing its mathematical importance, but it also carries historical symbolism of harmony and significance.In the 6th century BCE, the Pythagoreans adopted the pentagram as a symbol of recognition, naming it 'Hugieia'. They were captivated by its mathematical precision and golden ratio proportions. The pentagram's five points were possibly symbolic of health, the known planets, or the human form.In the three-dimensional space, there are strictly five regular polyhedra possible, tetrahedron, cube, octahedron, dodecahedron, and icosahedron, a fact that greatly intrigued the ancient Greeks.A pentagon is characterized by its five equal sides and angles, with the sum of its internal angles always adding up to 540 degrees.By joining alternate corners of a pentagon, one can inscribe a pentagram inside it, showcasing the intimate geometric link between these two shapes.Flowers like roses and apple blossoms often display a five-fold symmetry in their petal and seed arrangements, echoing the geometric structure of pentagons and pentagrams.The diagonals within a pentagon intersect at points that divide each other in the golden ratio, a proportion found extensively in nature and classical architecture.Astronomer Johannes Kepler once sought to connect the orbit of planets with the five Platonic solids, attributing divine connotation to their geometric aspects, prior to formulating his laws of planetary motion.The five-pointed star has contemporary significance as well and is seen on the U.S. flag, the flag of the European Union, military emblems, and badges for police and emergency services.The number 5 holds rich cultural and symbolic meanings across various traditions worldwide. From spiritual significance to lucky associations, the number 5 appears prominently in religion, mythology, and even modern popular culture.Within Christianity, the number 5 holds deep spiritual meaning, representing God's grace and kindness towards humanity. It is reinforced by the five books of the Pentateuch and the quintet of ministries within the church.The Pythagoreans from ancient Greece honored the five-pointed star, attributing mystical significance to its mathematical properties and using it as a recognition symbol.The number 5 in China correlates with the five central elements and historically, it signified imperial power.In Islam, the number 5 reflects the Five Pillars of Islam, with adherents praying five times daily as a sacred practice.The five-color composition of the five Olympic rings stands for the union of the world's five continents in global athletic events, with each hue represented on the flags of the participating nations at the time of their creation.Sikhism's Panj Kakkar symbolizes faithfulness, embracing five physical articles of faith that followers wear to express religious commitment.Based on the Law of Fives, Discordianism views the number 5 as sacred, insisting that all occurrences are connected to the number in some form.For the ancient Babylonians, the pentagram held cosmic relevance, linking the five visible planets to the five elements.In Cantonese, the number 5 sounds like the word for 'not' or 'no', so giving five of something is considered unlucky and symbolizes bad luck or lacking something.The number 5 appears frequently in the natural world, from the five-fold symmetry of many flowers to the five fingers or toes of most mammals. In science, the number 5 is significant as the atomic number of boron and in describing the geometrical structure of many molecules and crystals.Boron, which has the atomic number 5, and is the fifth element plays a crucial role in plant growth by aiding the formation and strengthening of cell walls.Wild roses and many other flowers display a star-like arrangement with five petals, reflecting a common pattern of five-fold symmetry in plants.Echinoderms, such as starfish and sea urchins, are characterized by pentaradial symmetry, where their body parts are organized in groups of five or multiples thereof.A typical trait among most amphibians, reptiles, and mammals is the presence of five fingers or toes on each limb.The simplest form of stable alkane is pentane, an organic molecule with a chain of five carbon atoms.In space, five Lagrange points allow for the stable orbit of smaller objects in conjunction with two larger ones, such as the Earth and the Sun, proving strategic for placing astronomical equipment.The number 5 plays a subtle yet important role in everyday life, revealed through our basic senses and the framework of language. Five vowels anchor speech across languages, demonstrating the number's broad influence.The traditional five human senses are sight, hearing, touch, smell, and taste, which are essential for perceiving and interacting with our surroundings.Within the English alphabet, there are five vowels: a, e, i, o, and u, which are crucial for forming spoken and written words in the language.Words containing five syllables, such as 'unbelievable', 'investigation', or 'communication', are known as pentasyllabic.Human anatomy generally includes five fingers on each hand and five toes on each foot, a feature common to most mammals.In the scoring system of baseball, the third baseman is traditionally assigned the number 5.Starfish, a species of marine life, are recognized for their pentaradial symmetry, which means their bodies consist of five equal parts radiating from a central area.A musical quintet refers to either a piece of music designed for five instruments or vocalists or a group comprising five musicians.The number 5 is considered a prime number due to its unique divisibility properties. It belongs to a special group of numbers that can only be divided evenly by two distinct factors: the number 1 and the number itself.In other words, when dividing the number 5 by any positive integer other than 1 and 5, there will always be a remainder. This characteristic is the defining feature of prime numbers, which are positive integers greater than 1 that have exactly two factors.In geometry, the number 5 is significant due to its connection to the five Platonic solids (tetrahedron, cube, octahedron, dodecahedron, icosahedron), which are the only regular polyhedra possible in three-dimensional space. The dodecahedron, in particular, has pentagonal faces.The number 5 is also associated with the pentagram, a five-pointed star polygon with intriguing mathematical properties related to the golden ratio.The number 5 appears frequently in nature, such as in the five-fold symmetry of many flowers (e.g., wild roses, buttercups), the five-pointed leaves of some plants, and the five arms or rays of echinoderms like starfish and sea urchins. Many fruits, such as apples and pears, have a five-part core structure that reflects the five-fold symmetry of their flowers.The number 5 holds cultural and spiritual significance in various traditions worldwide. In Christianity, there are five wounds of Christ. In Hinduism, the god Shiva has five faces. In Islam, there are five pillars of the faith, and Muslims pray five times a day.In the Gregorian calendar, May is the fifth month of the year and is often associated with growth, renewal, and celebration in many cultures. For example, May Day (May 1st) is a traditional spring festival in many parts of Europe, while Cinco de Mayo (May 5th) is a significant celebration of Mexican heritage and pride.The famous Olympic rings logo consists of five interlocking rings in five colors (blue, yellow, black, green, and red), representing the five inhabited continents and the meeting of athletes from around the world at the Olympic Games.The number 5 is reflected in several aspects of human anatomy. Humans have five fingers on each hand and five toes on each foot. We also classically recognize five senses: sight, hearing, touch, smell, and taste. Additionally, the human body has five main parts: the head, two arms, and two legs.The perception of the number 5 varies by culture; it is considered lucky in some traditions due to positive associations, while in others, it might be seen as unlucky for differing reasons.The number 5 is closely connected to the golden ratio (approximately 1.618), an aesthetically pleasing proportion found throughout nature and art. The golden ratio is related to the Fibonacci sequence, in which each number is the sum of the two preceding ones.The further along the Fibonacci sequence (which includes 5), the closer the ratio of adjacent numbers approaches the golden ratio.The number 5 is significant in numerous contexts, from its presence in architectural designs to its role in musical compositions. It is a prime and Fibonacci number, influencing a wide range of fields such as nature, language, the arts, and even the economy, as seen in currencies like the five-pound note.This commonness underlines its importance as a symbol with various meanings and implications across cultures and disciplines. Kjære kunstnere, kjære kunstens venner -Utstillingen som åpnes i dag er retrospektiv, et tilbakeblikk på Gruppe 5s verk. I denne anledningen er mine betraktninger ledet av to spørsmål:Hva var tidshorisonten for disse verk, tidlig på 1960-tallet?Er det noe som holder dem levende som kunstverk innenfor vår tids horison?Jeg kan ikke gi noe fyllestgjørende svar på disse spørsmålene. Det er klart. Men jeg vil trekke frem noen få punkt som jeg synes er verd å vie litt oppmerksomhet, sett fra mitt ståsted. For omtrent 10 år siden var jeg på ett av mine hyppige besøk på Berlins «Museuminsel» og stusset: På den storslåtte fronten av Karl Friedrich Schinkels berømte museumsbygg, «Altes Museum», så jeg en lysende kunstner, nedfelt over inngangen. Det synt: «All art has been contemporary». Den var laget av den italienske bykunstneren Maurizio Nannucci (1930). Den har vært vist på flere museumsbygg i verden og har fått en endelig plassering i Münchens egyptiske museum. Jeg stusset over kontrasten mellom det klassisistiske byggeverk og neonskriften fordi jeg ikke var forberedt på den, men jeg var også av en annen grunn.Hva ville denne setningen som åpenbart var anbragt som et slags verkstappell til og innstemning av de besøkende av de antikke samlinger, hva ville den si meg?Det var to litt ulike tolkninger som trengte seg på.Den første, umiddelbare, var foreldet av min tyske syntaks: «Has been» ble for meg «har vært», fortid. Setningen sa til meg med andre ord: En gang i tiden har all fortidens kunst vært samtid. En ganske triவில் insikt, syntes det meg først. At en arkaisk torso av Apollon vi kan se i Louvre for eksempel, en gang har vært et samtidens verk er inlysende. Skulle inskriften altså være en pedagogisk påminnelse om at vi må ha tidshorisonten til disse verk i minnet, at det i fortidens verk slurrer en forgangen samtid som det er opp til oss å vekke til live? Den andre, mer radikale, tolkningen jeg kom på, følger norsk syntaks. Når jeg leser setningen som presens perfectum, går den ut på følgende:Hvert verk som appellerer til oss som kunst, usansett historisk alder, er et samtidskunstverk. Annerledes sagt: et kunstverk er i samtiden, i presens når det har presens. Når dikteren Rainer Maria Rilke i sin sonett «Apollons arkaiske Torso (et «tingdikt», inspirert av skulptøren Auguste Rodin) skriver - å nå siterer jeg først det tyske original - : «Denn da ist keine Stelle, die dich nicht sieht. Du musst dein Leben ändern!» (For her er ikke ett sted som ikke ser deg. Du må forandre ditt liv! Så er det uttrykk for en eksistensiell rystelse, et sjokk, som en vel 2000 år gammel torso kan utløse fordi den fremstår for dikteren - og for oss - i sin umiddelbare presens som et gammelt, ærverdig kulturhistorisk objekt.I vår tid som ofte kalles for postmetafysikk (jeg ville kanskje foretrekke å snakke om en postmetafysikk livs- og tankeverden), kan Rilkes vers lett fortone seg vel patetisk, som uttrykk for en forgangen kunstmetafysikk som dagens kunst oftest ikke kjenner seg igjen i.En kunstmetafysikk som uøselig er knyttet til begreper verk. Kunstnere lager verk. Det er verk som gjør dem til Kunstnere. I dag dier Adornos formulering «at de eneste kunst som teller er de som ikke er noen verk lenger» kanskje las all for bokstavelig, har kunstmetafysikken dårlige på. Men overfor dagens reelt eksisterende monoteisme i sine ulike fasonger (Jeg bruker bevisst denne litt kronglete formuleringen «reelt eksisterende» som var del av et utbredt polemisk slagord på 1970-tallet mot «den reelt eksisterende sosialismen»overfor dagens reelt eksisterende monoteisme altså - bør etter mitt skjønn kunsten ikke gi den siste flik av kunstmetafysikk på båten uten kamp.Jeg skal komme tilbake til det. (Det høres kanskje ut som en trussel.Vi kan gjerne nøye oss her med å møtet med kunsten kan være en øyen- og tankevekker og la oss lede av Bertolt Brechts ord: «Hvor lenge varer verk? Så lenge de krever noe av oss, innbyr og lønner vårt medarbeid.» Kunstforståelsen er performativ.Men hva har denne teutonisk omstendelige innledningen med «Gruppe 5», rettene sagt: med denne retrospektive utstillingen av «Gruppe 5» å gjøre?En retrospektiv utstilling er et utstillingsblikk. Derfor tar jeg opp min første tolkning av Nannuccis inskrift «All art har been contemporary». Og jeg spør: Hva er det vi fra vårt her og nå må ha i mente overfor deres det og da? Fra hvilket sted og i hvilken tid agerte disse fem kunstnere? Er det nødvendig å spørre slik? Det er da kun rundt 50 år siden de fem kunstnere tok felles avskjed med «Gruppe 5», det er et øyeblikk siden, i forhold til de 2000 år da den arkaiske torsoen ble laget.Men nettopp i vår kunstid eldes intet så raskt som det nys forgangne. Det er en merkelig erfaring at nettopp mye av den yngste fortid ikke har samtid med seg for tiden. Og her kommer en liten presisering til mine innledende betraktninger: Ikke alt som i sin tid blir oppfattet og verdsatt som kunst tiltales oss som sådant i dag. Men det behøver ikke å skyldes denne kunst, det kan likeså godt skyldes oss.Hva var tidshorisonten?På kontinentet var det kunst-utstillingen «documenta I» i 1955, plassert midt i Vest-Tyskland, i byen Kassel, del av et «reeducation program» etter nazibarbariet, som satte modernismen igjen på dagsordenen. - Det er nærliggende å trekke nettopp documenta inn her da det er i år vises den fortidene i rekken, denne gang både i Aten og i Kassel. - Med de følgende «documenta II og III» i 1959 og 1964 skulle modernismen - og det ville på denne tiden si: den nonfigurative kunsten - etableres som den frie verdens kunstspråk, også med propagandistisk sideblikk over jernsteppet.På denne tiden var Paris fremdeles dette verdenskunstspråkets kilde og sentrum. Gruppe 5s kunstnere var alle influert derfra. Gruppens initiativtaker Katalaneren Ramon Isern hadde lenge levd i fransk eksil før han kom til Trondheim, Halvdan Ljosne, Lars Tiller og Roar Wold hadde gått i - det jeg vil kalle for - den andre danske skolen.Men modernismens seierstog ble bremsert opp i Norge. Motstanden mot den som «norsk» og podet på en internasjonalistisk overmakt, var seig og til dels heftig. (Det skulle la lang tid for den hadde gått seg helt. Og når sant skal sies romstorer den fremdeles i noen hoder.)De fem hadde tatt et entydig valg og plassert seg innenfor den kunstneriske bevegelse som i deres øyne hadde tatt tidens puls og fremtiden for seg. Når de så til kjønne at de ikke hadde noe program som gruppe så var det heller ikke nødvendig. Programmet var gitt med det kunstneriske veivalg de hadde tatt. Fra vårt sted her og nå vi gjøre oss klar motstanden gruppen måtte, ikke minst hos sitt nære publikum. Og det kan falle vanskelig nok for oss i dag som i annet hvert såkalt kunstgalleri blir konfrontert med modernistisk kitsch.I den beskjedne folderen til gruppens første utstilling i 1961, her i huset, skrev dens mentor og Kunstforeningens daverende leder, professor Arne E. Holm: «tilskueren vil ha vanskelig for å gjenfinne den synsmessige virkeligheten» i mange av disse bilder, men kunstnerne «føler at disse uttrykksformene gjør det mulig for dem å bedre finne dekkende uttrykk for hva de søker.» Dette var omhyggelig forsiktig formulert for skånsmøt å forberede det trønderiske publikum til et møte med stort sett nonfigurativ kunst. Denne forsiktigheten svarte bra til Holms karakter, men den var også i høy grad påkrevet. 1961 - det var året da jeg kom til denne byen og ble ganske snart trukket inn i byens kunstliv. Det var nærliggende for en kunstnersønn som i unge år hadde opplevd kunststriden i etterkrigstidens Tyskland som også var del av striden mellom øst og vest. Goebbels kampanje mot «entartete kunst» og forfølgelsen av kunstnerne i nazitiden satt i ferskt minne. Det hadde vist seg lett å mobilisere seg til å kaller for «sunt folkevett» mot denne syke kunsten. Da var det rart å måtte oppleve at det i Norge enda på 1960-tallet reiste rundt foredragsholdere og omtalte «denne moderne kunsten» - altså modernismen - som «rabbel» som ikke hadde noe med kunst å gjøre og som ikke var noe mer verd enn streker småbarn eller aper hadde etterlatt på et ark. Hos mange tilhørere hadde de lett spill med å fremkalle hoderisting og oppgitt latter. Det var ingen god latter i mine ører, og åpenbart uten den ringeste dårlige samvittighet fordi man hadde vært offer for nazistenes overfall og visste seg ubesmitt av nazistisk ideologi. Det var alarmerende for meg og berørte en traumatisk erfaring fra mine unge år. Det var kanskje to år etter krigen at jeg sto foran vinduet til en bokhandling i en i Franken (nord i Bayern). Der var det stillt ut bilder av to kunstnere som ikke hadde fått stille ut under nazitiden, det var deres første beskjedne forsøk å vise noe av sitt arbeide etter mer enn 10 år. Ved siden av meg ville jeg en flokk menn, ble stående og sto og lo og lo. Det var ikke latteren etter en god vits, heller ingen forlegenhetens latter, det var hån. Jeg følte meg utsatt og avmektig fordi en av de to kunstnere var min far, og jeg måtte fortvill innromme overfor meg selv at disse hans bilder så så annerledes ut enn Robinson, Freitag og indianerne han tegnet for meg om kvelden. Denne hånlaternen kom fra dem som gjerne omtales eller omtaler seg selv som den «tause majoriteten», og ser på seg selv som ofre, de som ikke blir sett eller tatt hensyn til, så lenge de ikke har makten. Når de har makten slår hånlaternen ut i hat og hensynsløse forfølgelse av alt som er annerledes og ikke vil føye seg etter deres verdensbilde. I dag hører jeg denne latteren svulme opp mange steder igjen og runge over Atlanteren, og jeg føler meg likeså redd og avmektig som den gang